

Lunds universitet
Statsvetenskapliga institutionen

STVK04
VT26

Handledare: Alexander Ryan

Från policy till praktik

En kvalitativ studie om lärarnas uppfattningar och erfarenheter om
reformen *Mer tid till lärande (2021)*

Rebecca Soto

Abstract

This study examines how the reform from the Department of Education (SOU 2021:30) aimed at improving students' achievement through additional study time and expanded school programs is implemented in elementary schools. The focus is on teachers' perceptions and the importance of their room for maneuver and organizational conditions. The study addresses two research questions; how teachers perceive the implementation and what role their room for maneuver and local conditions play.

A qualitative method is used based on interviews with teachers in municipal elementary schools in Halmstad municipality, complimented by analysis of policy documents. The theoretical framework consists of Hill (2007) policy process perspective and Lipsky (2010) theory of street-level bureaucracy supported by implementation research.

The findings show that teachers have limited knowledge of the reform as a political decision despite working with its initiatives. Implementation is perceived as unclear, weakly anchored and marked by a gap between policy and practice. The results also indicate that initiatives do not always reach the students most in need. Furthermore, teachers' room for maneuver and organizational conditions are central to the implementation process. While room for maneuver enables adaption, limited resources and time constrain implementation and contribute to variation.

Nyckelord: Policy, praktik, implementering, handlingsutrymme, organisatoriska förutsättningar

Antal ord: 9 992

Innehållsförteckning

1 Inledning	4
1.1 Syfte och frågeställningar	5
1.2 Bakgrund	5
1.3 Problemformulering	6
1.4 Tidigare forskning	7
1.4.1 Implementeringsforskning	7
1.4.2 Närbyråkrater	8
2 Teoretiskt ramverk	9
2.1 Policyprocessen	9
2.2 Implementeringsprocessen	10
2.3 Street-level bureaucracy	11
3 Metod	13
3.1 Utformning	13
3.2 Respondenturval	13
3.3 Avgränsning	15
3.4 Etik	15
3.5 Analysmetod	16
4 Empiri	17
4.1 Policydokument	17
4.1.1 Regeringen (Prop. 2021/22:111)	17
4.1.2 Utbildningsutskottet (Bet. 2021/22: UbU30)	17
4.1.3 Skolinspektionen remissvar (2021:3373)	18
4.1.4 Kritiska perspektiv	18
4.2 Intervjuresultat	19
4.2.1 Lärarnas kännedom om reformen	19
4.2.2 Implementering i praktiken	21
4.2.3 Handlingsutrymme	22
4.2.4 Organisatoriska förutsättningar	23
5 Analys	26
5.1 Lärares uppfattningar av implementeringen: ett glapp mellan policy och praktik	26
5.2 Handlingsutrymme och organisatoriska förutsättningar: variation i implementering	27
6 Slutsats och diskussion	29
7 Referenser	31
7.1 Intervjupersoner	33
8 Appendix	34

1 Inledning

Den svenska skolan har under de senaste decennierna utmanats med ökade skillnader i elevers kunskapsresultat där en växande andel elever lämnar grundskolan utan gymnasiebehörighet. Mer studietid för elever som riskerar att inte bli behöriga till gymnasieskolans nationella program har blivit en central fråga i den politiska debatten där olika reformer diskuterats och lanserats i syfte till att stärka likvärdigheten och förbättra elevernas resultat. En av dessa reformer är från utbildningsdepartementet (SOU 2021:30, s. 24, 26, 407) som trädde i kraft 2022 och innebär att skolor ska erbjuda alla elever i grundskolans årskurser 4–9 mer studietid samt utökad lovskola med 25 timmar extra på loven under läsåret. Studien avgränsas till kommunala grundskolor i Halmstads kommun för att möjliggöra en fördjupad analys av implementeringen.

Reformen bygger på antagandet att ökad undervisningstid kan ge elever bättre förutsättningar att nå kunskapsmålen. Samtidigt väcker denna åtgärd frågor om hur politiska beslut faktiskt omsätts i praktiken och hur reformen tas emot av lärarna i skolan. Några kritiska perspektiv på reformen menar Huss (2023) att det inte finns genvägar utan att man måste satsa på den primära varsamheten så att behovet av lovskola försvinner. Engelhart (2026) betonar att när skolor inte får de resurser som krävs för att fullfölja sitt uppdrag drabbas inte bara arbetsmiljön för lärarna utan konsekvenserna för eleverna ökar där både sämre skolresultat och högre frånvaro som i sin tur leder till att färre blir behöriga till gymnasieskolor.

Ur ett statsvetenskapligt perspektiv är kopplingen mellan policyprocess och implementering central eftersom den synliggör hur politisk styrning faktiskt får genomslag i samhället. Det är först i implementeringsfasen som politiska beslut omsätts i konkret handling vilket innebär att policy inte enbart kan förstås utifrån hur den formuleras utan också hur den genomförs. Detta gör implementering till en avgörande del av policyprocessen där frågor om styrning och ansvar är centrala. Om det uppstår ett glapp mellan beslut och genomförande riskerar reformens intentioner att förändras eller försvagas vilket i sin tur påverkar dess effektivitet och legitimitet. Att studera detta samband är därför viktigt för att förstå varför vissa reformer lyckas medan andra inte får avsedd effekt.

I denna studie är lärarnas roll central då de befinner sig längst fram i implementeringsprocessen och ansvarar för att omsätta reformens intentioner i praktiken. Hur de tolkar, anpassar och genomför reformen får därför stor betydelse för dess faktiska utfall.

Reformen Mer tid till lärande (2021) är teoretiskt relevant eftersom den kombinerar tydliga nationella mål med ett betydande lokalt handlingsutrymme i genomförandet. Detta gör den till ett tydligt exempel på en policy där implementeringen inte är strikt reglerad utan formas av de aktörer som ansvarar för dess genomförande. Inom implementeringsforskning betonas att relationen mellan

politiska beslut och praktiskt genomförande är komplex och påverkas av tolkningar, anpassningar och resurser. Reformens utformning där extra studietid och lovskolaska organiseras lokalt av skolor och lärare gör den särskilt lämplig för att analysera samspelet mellan policyprocessen med Hill (2007) och närbyråkrater med Lipsky (2010).

1.1 Syfte och frågeställningar

Syftet med denna studie är att undersöka hur reformen *Mer tid till lärande* (2021) har implementerats i grundskolans praktik med särskilt fokus på lärarnas uppfattningar och erfarenheter. Reformen kan förstås som ett exempel på hur politiska beslut formuleras för att möta skolans utmaningar kring likvärdighet och sjunkande kunskapsresultat där ökad undervisningstid antas kunna stärka elevernas måluppfyllelse.

Studien utgår från att det finns ett intressant glapp mellan politiska beslut och den praktik där den genomförs. Detta glapp är centralt eftersom det är här reformens innehåll tolkas, anpassas och omsätts i handling. Med utgångspunkt i Hill (2007) perspektiv på policyprocessen analyseras hur reformen rör sig från beslut till implementering medan Lipsky (2010) teori om *street-level bureaucracy* används för att förstå lärarnas roll som närbyråkrater och hur deras handlingsutrymme påverkar hur reformen genomförs i praktiken.

Centrala begrepp som används i studien är handlingsutrymme och organisatoriska förutsättningar. Enligt Lipsky (2010) präglas närbyråkraters arbete av ett betydande handlingsutrymme där de utifrån lokala villkor och begränsade resurser tolkar och anpassar politiska beslut i sitt dagliga arbete. Organisatoriska förutsättningar förstås i linje med Hill (2007) som betonar att implementering inte sker linjärt utan påverkas av olika nivåer i styrkedjan. Detta innebär att hur en reform omsätts i praktiken varierar beroende på lokala organisatoriska villkor och hur policyn tolkas och hanteras i olika faser.

Genom att kombinera dessa teoretiska perspektiv vill studien undersöka hur politiska mål omsätts i skolans vardag och hur implementering formas i mötet mellan styrning och professionell praktik. Studien kommer att besvara följande frågeställningar:

1. Hur uppfattar lärare implementeringen av reformen *Mer tid till lärande* (2021) i skolans vardag?
2. Vilken betydelse har lärarnas handlingsutrymme och organisatoriska förutsättningar för hur reformen *Mer tid till lärande* (2021) omsätts i praktiken?

1.2 Bakgrund

Utmaningarna den svenska skolan står inför har blivit alltmer framträdande i den politiska debatten och som svar på dessa utmaningar har staten infört bland annat reformen från utbildningsdepartementet (SOU 2021:30). I en rapport från Skolverket (2026, s. 3, 7) om läget i skolväsendet beskrivs skolsystemet som splittrat där nästan var sjätte elev lämnar grundskolan utan behörighet till de nationella gymnasieprogrammen i Sverige vilket anses innebära en betydande risk för framtida utanförskap. Även internationella kunskapsmätningar såsom Pisa (2022, s. 6, 62) visar på en kraftig resultatnedgång jämfört med 2018 där kunskapsnivåerna är tillbaka på samma bottenivåer som uppmättes år 2012. Detta tydliggör behovet av politiska åtgärder för att stärka skolans resultat och likvärdighet.

Som en del av dessa åtgärder har insatser som lovskola fått en mer central roll. Enligt Skolverket (2026) ska lovskola erbjudas till elever som riskerar att inte nå kunskapsmålen i syfte att stärka deras möjligheter att bli behöriga till gymnasieskolan. Staten har också infört riktade statsbidrag för att stödja genomförandet av lovskola vilket visar på en politisk prioritering av dessa insatser (Skolverket 2026). Samtidigt visar en uppföljning av genomförandet av lovskola en variation mellan skolor och att deltagandet inte alltid når de elever som har störst behov. Elever med stora inlärningsvärigheter eller omfattande frånvaro bedöms inte gynnas av insatsen på samma sätt som för elever med mindre kunskapsluckor eller mindre frånvaro (Skolverket 2023, s. 5–6). Detta pekar på utmaningar i hur reformens intentioner omsätts i praktiken och hur väl insatserna bidrar till ökad likvärdighet.

Mot denna bakgrund formuleras studiens hypotes om att implementeringen av reformen Mer tid till lärande (2021) varierar mellan skolor och i hög grad påverkas av lärarnas handlingsutrymme, organisatoriska förutsättningar samt hur tydligt reformens riktlinjer uppfattas. Detta innebär att reformens faktiska utfall inte enbart bestäms av dess politiska intentioner utan formas i mötet mellan policy och praktik.

1.3 Problemformulering

Reformen Mer tid till lärande (2021) syftar till att stärka elevers måluppfyllelse och likvärdighet genom ökad undervisningstid. Som det framgår i bakgrunden varierar genomförandet av insatser som lovskola och extra studietid mellan skolor och där stödet inte alltid når de elever som har störst behov. Kritik från både myndigheter och uppföljningar pekar dessutom på briser i styrning, otydliga riktlinjer och organisatoriska hinder vilket riskerar att påverka reformens effektivitet och dess bidrag till skolans likvärdighet.

Detta synliggör ett centralt problem inom offentlig förvaltning nämligen att det ofta uppstår ett glapp mellan politiska beslut och deras faktiska genomförande. Kunskapen om hur just denna reform har tagits emot och implementerats med särskilt fokus på lärare är begränsad. Det finns därför en forskningslucka om att undersöka närmare hur reformen uppfattas i skolans vardag samt vilka faktorer som påverkar dess genomförande.

Studien bidrar därmed till en förståelse kring hur policy och praktik kan se ut och fyller en forskningslucka av att förstå tjänstepersoner som dagligen arbetar utifrån politiska beslut och riktlinjer. Genom att fokusera på lärare snarare än andra aktörer i styrkedjan bidrar det till att belysa deras uppfattningar och erfarenheter i stället för andra nivåer som förekommer mer i andra studier. Utifrån reformen som undersöks så är lärarna de som är längst fram i implementeringsprocessen och därmed dagligen bemöter och arbetar med elever som i första hand är de som påverkas av denna reform. Genom att avgränsa studien till ett geografiskt område såsom Halmstads kommun så bidrar studien till att se en reforms omsättning i en mellanstor kommun i stället för att undersöka större kommuner som framträder oftare.

1.4 Tidigare forskning

1.4.1 Implementeringsforskning

Hur ett politiskt beslut formuleras och sedan fastställs förstås inom implementeringsforskning. Hertting (2023, s. 233–234) nämner policyprocessen som består av olika faser som en vanlig utgångspunkt för att identifiera implementering. Ofta ses implementering som en linjär process men där författaren menar att det sällan är det utan i stället präglas implementeringen utav tolkningar, anpassningar och kompromisser på olika nivåer i styrkedjan. Enligt Hertting (2023, s. 242–243) ökar risken för att ett politiskt beslut förändras ju fler faser eller led beslutet passerar vilket kan leda till att det ursprungliga budskapet förskjuts och blir otydlig.

Skillnaden mellan intention och utfall är en central punkt där Lane (1983, s. 20, 28, 37) menar att en policys intentioner knappast kommer att stämma överens med hur utfallet blir eller att resultaten inte blivit så effektiva som man ursprungligen hoppats. Implementering är något som utvecklas där policyn oundvikligen omformas under processens gång där en rak linje från beslut och handling är snarare en komplex process och där yttre omständigheter ofta spelar en stor roll för slutresultatet.

Medborgarnas förtroende för politiska system menar Rothstein (1987, s. 21) är det som avgör hur det konkret möter den offentliga politiken i vardagliga situationer. Det är i mötet mellan byråkrat och medborgare som politiken uppstår och där politiken blir en realitet för medborgaren. Det är inte bara viktigt att förstå att ett beslut genomförs utan hur det genomförs och hur detta påverkar medborgarnas förtroende för systemet.

Vidare visar Durlak & DuPre (2008, s. 327, 336–338, 340) att kvaliteten i genomförandet är avgörande för utfallet av en reform. För en framgångsrik implementering är organisatorisk kapacitet viktigt, vilket innefattar faktorer såsom positivt arbetsklimat, tydligt ledarskap och starkt stöd från chefer och administratörer. Resultaten visar även att kompetens hos personalen och tydlig struktur tenderar att ge bättre resultat än reformer där implementeringen är

bristfällig. Vidare visar resultaten att tydlig struktur där tydliga, klara roller och strategisk planering är avgörande för att implementering ska genomföras som planerat.

1.4.2 Närbyråkrater

Ett centralt perspektiv inom implementeringsforskning är närbyråkrater som avses vara offentligt anställda. Tummers & Bekkers (2014, s. 16, 20) visar att handlingsutrymme direkt påverkar tjänstemännens vilja att implementera en policy där resultatet visar att begränsade resurser som tid och pengar tvingar tjänstemän att prioritera vilka regler som ska tillämpas. Tjänstemän som upplever att de har handlingsfrihet ökar deras känsla av att policyn faktiskt är meningsfull.

May & Winter (2009, s. 453, 455) beskriver att implementering formas av politiska signaler, organisatoriska krav och där tjänstemännens egna bedömningar är korrekta. Författarna undersöker just detta samspel där handlingar i frontlinjen ofta skiljer sig från de intentioner som finns på högre nivå. Resultatet visar att inflytandet från politiker och chefer är begränsat jämfört med tjänstemännens egen kunskap, förståelse av målen och deras professionella inställning där faktorer på *street-level factors* dominerar över politiska och ledningsmässiga faktorer.

Utifrån Chang & Brewer (2022, s. 2, 14) litteraturöversikt ses närbyråkrater som viktiga politiska och administrativa aktörer som har makten att påverka medborgarnas liv och att de i praktiken kan fungera som policyformulerare i de sista leden av beslutskedjan. Författarna betonar att brist på resurser och otydliga riktlinjer ofta leder till att närbyråkrater prioriterar mellan uppgifter och i vissa fall avvikelser från policy kallat *organizational cheating* för att hantera arbetsbelastning.

2 Teoretiskt ramverk

Denna studie tar sin utgångspunkt i två centrala perspektiv inom implementeringsforskning; policyprocessen och street-level bureaucracy. Tillsammans används dessa teorier för att tolka och analysera studiens empiriska material i form av samtalsintervjuer och policydokument. Inledningsvis behandlas policyprocessen för att analysera hur politiska beslut inte bara formas utan också förändras när de omsätts i praktiken. Därefter behandlas implementeringsprocessen som ett analytiskt verktyg för att förklara vilka faktorer som påverkar hur väl en reform genomförs. Avslutningsvis analyseras lärarnas roll genom teorin om street-level bureaucracy där handlingsutrymme ses som en central mekanism för variation i implementeringens utfall.

Tillsammans möjliggörs en fördjupad analys av lärarnas roll i implementeringen. Genom att kombinera dessa perspektiv blir det möjligt att analysera hur lärare tolkar, anpassar och genomför reformen i sin vardag samt vilka faktorer som påverkar detta arbete.

2.1 Policyprocessen

Ett centralt perspektiv för att förstå hur politiska beslut omsätts i praktiken är utifrån Hill (2007) perspektiv på policyprocessen. Han beskriver policy som en process som är svår att behandla som ett mycket väldefinierat och konkret begrepp. Policy innebär en rad olika handlingar eller ett nätverk av beslut snarare än bara ett enskilt beslut där policy ständigt förändras och är mer dynamisk än statistisk (Hill 2007, s. 15). I denna studie används detta perspektiv för att analysera hur reformens intentioner förändras och omtolkas när de rör sig genom olika nivåer i styrkedjan. En viktig utgångspunkt i detta perspektiv är att policy inte enbart formas i beslutsögonblicket utan kontinuerligt förändras i mötet mellan aktörer och organisatoriska nivåer. Implementeringsfasen blir därmed särskilt central eftersom det är i denna fas som politiska institutioner möter den praktiska verkligheten.

Policy bör därmed inte förstås som en stabil eller färdig produkt utan något som kontinuerligt omformas under implementeringsprocessen. Därmed blir implementering inte en neutral överföring av beslut utan en fas där policyns innehåll och inriktning kan förändras vilket i sin tur påverkar hur effektivt den genomförs.

Detta synsätt ligger i linje med Weimer & Vining (2017, s. 23, 26, 28) som beskriver policyprocessen som dynamisk och som måste förstås i relation till de olika faser där policy formas. Varje fas i processen har sin egen logik och involverar specifika aktörer och utmaningar. Författarna använder *adoption* som innebär att man måste navigera i politiska arenor och bedöma den politiska genomförbarheten

för olika förslag. Genom att kombinera linjära steg i den rationella analysen med en förståelse för icke linjära politiska processer ger det stöd för bilden av policy som en fortlöpande sekvens av problemdefinition, legitimering och praktiskt genomförande. Detta innebär att policy inte kan förstås som ett statiskt beslut utan som en process där innehåll och utfall successivt formas och omformas. Detta kommer att användas i denna studie för att förstå hur olika aktörer bidrar till att forma policy i implementeringsfasen snarare än att se policy som ett färdigt beslut.

Denna dynamik innebär att implementeringsutfallet delvis beror på hur olika aktörer tolkar policyinnehållet som i sin tur kan leda till att variation i genomförandet mellan olika organisatoriska nivåer kan variera.

Hill (2007, s. 226–227, 232–233) identifierar två centrala dimensioner i policyprocessen; den lodräta och den vågräta dimensionen. Den lodräta dimensionen avser hur policy rör sig genom olika nivåer i styrkedjan från nationell till lokal nivå där beslut tolkas och omsätts av olika aktörer. I denna process påverkas implementeringen av faktorer såsom kommunikation, incitament och samspel mellan nivåer vilket i denna studie kan förstås som organisatoriska förutsättningar som kan leda till variation i hur reformen genomförs. Den lodräta dimensionen är särskilt relevant för denna studie då den möjliggör en analys av hur reformens intentioner överförs från statlig nivå till skolans praktik.

Den lodräta dimensionen kan därmed förstås som en faktor som påverkar implementeringens effektivitet eftersom ökat avstånd mellan beslutsfattare och utförare som kan skapa tolkningsutrymme som leder till att intentionerna förändras under genomförandet.

Den vågräta dimensionen Hill (2007, s. 234) nämner fokuserar i stället på samspelet mellan aktörer på samma organisatoriska nivå exempelvis i studiens kontext mellan lärare, skolledning och andra professioner inom skola. Här betonas att implementering inte enbart handlar om att följa direktiv uppifrån utan också om förhandling och samarbete på lokal nivå. Denna dimension är relevant för studien eftersom lärarnas arbete formas i relation till kollegor och organisatoriska strukturer på skolan vilket påverkar hur reformer tolkas och genomförs i praktiken.

Genom att beakta både den lodräta dimensionen, vågräta dimensionen och *adoption* bidrar det till en förståelse utav reformens intentioner och utfall vilket i sin tur bidrar till att besvara studiens frågeställningar.

2.2 Implementeringsprocessen

Inom policyprocessen utgör implementeringsprocessen en central del och handlar om hur politiska beslut omsätts i praktiken. Forskning inom området betonar att implementering inte är en självklar eller linjär överföring från beslut till resultat utan en komplex process där flera faktorer påverkar utfallet. Enligt Hertting (2023, s. 233–234, 242–243) präglas implementering av styrkedjans uppbyggnad där beslut passerar flera nivåer innan de når de aktörer som ska genomföra reformen. Ju fler faser ett beslut passerar desto större är risken att intentionerna förändras genom tolkning, omformulering eller anpassning till lokala förutsättningar.

Processen sker även sällan som en linjär process vilket betonas av författarna. Detta kommer att användas i studiens analys för att undersöka ifall ett implementeringsgap finns för att förstå skillnaden mellan politiska mål och faktiska resultat.

Vidare lyfter Durlak & DuPre (2008, s. 327, 330, 336) att implementeringens kvalitet har avgörande betydelse för utfallet av en reform. En hög grad av genomförande med hög kvalitet och noggrannhet tenderar att leda till bättre resultat medan bristfällig implementering ofta ger svagare utfall. Författarna betonar att framgångsrik implementering är beroende av flera samverkande faktorer såsom kompetens (*skill*), färdighet (*proficiency*), resurser (*funding*) och tilltro till den egna förmågan (*self-efficacy*). Därutöver framhålls vikten av organisatoriskt stöd och tydlig styrning. Policyutfall kan inte enbart förstås utifrån hur beslut är formulerade utan måste analyseras utifrån hur de faktiskt genomförs i praktiken. Fokus riktas därmed mot de aktörer som ansvarar för genomförandet.

Utifrån detta kan implementering förstås som en mekanism mellan policy och utfall där faktorer som kompetens, resurser och organisatoriskt stöd avgör i vilken grad reformen får avsedd effekt i praktiken.

Implementeringsperspektivet används som ett analytiskt verktyg i denna studie för att undersöka det empiriska materialet och genom begreppen *skill*, *proficiency*, *funding* och *self-efficacy* möjliggörs identifiering av vilka faktorer som underlättar respektive försvårar implementeringen av reformen Mer tid till lärande (2021). Implementeringsperspektivet möjliggör därmed en analys av hur reformens intentioner omsätts i praktiken vilket är centralt för att besvara studiens frågeställningar.

2.3 Street-level bureaucracy

Teorin om street-level bureaucracy, utvecklad av Lipsky (2010, s. 3–4) fokuserar teorin på offentligt anställda tjänstemän som i sitt dagliga arbete har direkt kontakt med medborgare och som samtidigt har ett betydande handlingsutrymme i hur de utför sina arbetsuppgifter. I den här studien används teorin för att analysera hur lärare tolkar och omsätter reformen i sitt dagliga arbete. En central utgångspunkt är att närbyråkrater inte enbart implementerar policy utan i praktiken också är med och formar dess innehåll genom sina beslut, tolkningar och anpassningar. Lipsky (2010, s. 3–4) betonar att närbyråkraters arbete ofta sker under förhållanden präglade av begränsade resurser, otydliga mål och motstridiga krav. Detta innebär att de utvecklar olika strategier för att hantera sitt arbete vilket i sin tur påverkar hur policy omsätts i praktiken. Handlingsutrymmet leder därmed till variation i hur samma policy implementeras beroende på hur enskilda tjänstemän tolkar sitt uppdrag.

Variation i implementering kan därmed förstås som ett direkt resultat av hur olika närbyråkrater hanterar samma policy under liknande organisatoriska villkor. I en skolkontext innebär detta att lärare, i egenskap av närbyråkrater, spelar en avgörande roll i hur reformer realiseras. Trots att reformer formuleras på nationell

nivå är det i mötet mellan lärare och elever som policyn får sitt konkreta innehåll. Lärarnas tolkningar, prioriteringar och anpassningar blir därför centrala för hur reformer faktiskt genomförs i skolans vardag.

Tummers & Bekkers (2014, s. 16, 20) menar att handlingsutrymme har en stor påverkan på tjänstemännens vilja att implementera en policy. Författarna betonar att begränsade resurser som direkt påverkar tjänstemännens arbete leder till att de måste prioritera mellan vilka regler som ska tillämpas till skillnad från tjänstemän som upplever att de har handlingsfrihet där detta ökar deras känsla av att policyn är meningsfull. Detta innebär att implementeringen av reformer inte kan förstås som en mekanisk överföring från policy till praktik utan som en process där lärare aktivt tolkar och anpassar reformens intentioner utifrån organisatoriska förutsättningar. Där även lärarnas egen känsla kring resurser och handlingsutrymme har direkt påverkan på hur de uppfattar en policy. Perspektivet synliggör därmed samspelet mellan struktur och aktör i implementeringsprocessen.

Användningen av teorin om street-level bureaucracy som ett analytiskt verktyg syftar till att möjliggöra en förståelse för lärarnas roll i implementeringen av reformen Mer tid till lärande (2021). Genom att använda teorin för att analysera hur lärare beskriver sitt arbete och sina förutsättningar blir det möjligt att undersöka hur de tolkar reformens mål, vilka prioriteringar de gör och hur de använder sitt handlingsutrymme i praktiken. Teorin kan därmed också bidra med att besvara studiens frågeställningar om hur lärare tolkar implementeringen av reformen. Därmed blir teorin relevant och kan bidra med en fördjupad analys av förståelsen för lärarnas centrala roll i implementeringen.

3 Metod

Denna studie är en kvalitativ studie med en empirisk ansats som bygger på insamlat material från samtalsintervjuer och policydokument. Policydokumenten består av proposition, betänkande, statliga utredningar, myndighetsrapporter samt remissvar. Dessa dokument utgör sekundärdata och används för att skapa en förståelse för reformens intentioner och utformning.

3.1 Utformning

Valet av samtalsintervjuer är motiverat eftersom metoden lämpar sig väl för en kvalitativ studie där man med samtalsintervjuer har möjlighet till ett samtal för att undersöka individens uppfattningar och erfarenheter. Intervjuerna har en respondentkaraktär vilket innebär att fokus ligger på respondenternas egna erfarenheter och uppfattningar för att fånga deras tankevärldar (Esaiasson m.fl. 2024, s. 344). I denna studie är det lärarna som står närmst implementeringen och inte rektorer, skolledning eller vårdnadshavare. Då denna studies fokus ligger på hur reformen tolkas och omsätts i praktiken bidrar samtalsintervjuer till fördjupade svar och ger utrymme för följdfrågor som kan utveckla resonemangen. Samtalsintervjuerna kompletteras även med policydokument som sekundärdata för att möjliggöra en bredare förståelse av både reformens intentioner och dess praktiska genomförande.

Varför just samtalsintervjuer i stället för andra materialinsamlingar såsom en kvantitativ metod i form av enkäter är eftersom andra typer av metoder ofta används för att undersöka frekvenser om hur ofta ett fenomen förekommer där materialet görs med hjälp av statistik (Esaiasson m.fl. 2024, s. 338). Genom samtalsintervjuer skapas förutsättningar att identifiera mönster i hur olika lärare beskriver implementeringen vilket är mer relevant att få genom denna metod än genom statistik data.

Samtalsintervjuerna genomfördes i semistrukturerad form vilket innebär att en intervjuguide används. Intervjuguiden utformades utifrån studiens syfte, frågeställningar och teoretiska ramverk. Den innehåller teman kopplade till kännedom om reformen, implementering i praktiken, handlingsutrymme, organisatoriska förutsättningar samt relationer mellan policy och praktik. Frågorna formuleras öppet för att uppmuntra utvecklade svar och möjliggöra för respondenterna att resonera fritt kring sina erfarenheter.

3.2 Respondenturval

Urvalet i denna studie bygger på ett strategiskt urval i form av ett intensiteturval där målet är att identifiera respondenter som har nära koppling till det som undersöks och därmed kan bidra med relevanta erfarenheter (Esaiasson m.fl. 2024, s. 345). I denna studie innebär det att samtliga respondenter är yrkesverksamma lärare som arbetar i grundskolan och som direkt berörs av reformens genomförande. Studiens urval att enbart fokusera på lärarnas perspektiv och inte andra aktörer såsom elever eller vårdnadshavare inkluderas inte eftersom studien inte gör anspråk på att ge en fullständig bild av reformens samtliga perspektiv. Urvalet görs för att göra en mer koncentrerad analys av lärarnas roll som centrala implementeringsaktörer.

Urvalsprocessen inleddes genom att kontakt togs med skolornas rektorer via e-post där cirka tjugo förfrågningar skickades ut till kommunala grundskolor i Halmstads kommun. Mejlen innehöll konkret information om reformens innebörd och studiens syfte där intervjuguiden skickades med för transparens och för att underlätta deras ställningstagande. Många tackade nej eller aldrig återkom vilket resulterade i att försöka kontakta lärarna själva för att på så sätt fånga deltagare. Detta skedde via Teams, personliga kontakter, sociala medier och telefon. Denna kontakt byggde också på konkret information om reformens innebörd och studiens syfte samt att intervjuguiden var inkluderad med samma motivering om transparens och för att underlätta ställningstagandet. Denna kontakt resulterade i svar från personer som ville delta i en intervju.

Totalt deltog fem lärare från tre olika kommunala skolor i Halmstad och för att få en översikt över intervjupersonerna utan att bryta anonymiteten kan man utgå utifrån skolorna som skiljer sig i betygsresultat, elevantal och att skolorna är placerade på både områden som ses som socioekonomiskt starka och som socioekonomiskt svaga.

Intervjuperson	Skola
P1	Högre betygsresultat, större elevantal, socioekonomiskt starkt område
P2	Högre betygsresultat, större elevantal, socioekonomiskt starkt område
P3	Högre betygsresultat, större elevantal, socioekonomiskt svagt område
P4	Lägre betygsresultat, färre elevantal, socioekonomiskt svagt område
P5	Lägre betygsresultat, färre elevantal, socioekonomiskt svagt område

Tabell 1: Översikt över intervjupersoner

Intervjuerna gjordes både genom fysiskt möte och via telefon. Esaiasson m.fl. (2024, s 353) nämner att intervjuer via telefon kan vara en mer begränsad metod då man inte på samma sätt kan skapa ett förtroende mellan intervjuare och respondent samt att kroppsspråk inte kan analyseras på samma sätt som ett fysiskt möte.

Eftersom den första kontakt som gjordes inte resulterade i att få svar om att vilja delta samt den tidsbegränsning som finns när man skriver en kandidatuppsats var det ett mer effektivt sätt att genomföra en intervju via telefon.

3.3 Avgränsning

Denna studie avgränsas till att undersöka implementeringen av reformen Mer tid till lärande (2021) utifrån kommunala grundskolor i Halmstads kommun. Avgränsningen till en specifik kommun görs för att möjliggöra en mer fördjupad analys om hur reformen uppfattas och genomförs på en lokal nivå. Genom att fokusera på ett mindre geografiskt område skapas bättre förutsättningar att undersöka variationer i implementeringen samt att fånga nyanser i lärarnas uppfattningar och erfarenheter. Att avgränsa inom Halmstads kommun möjliggör en fördjupad analys av hur reformen implementeras i en gemensam geografisk kontext.

Urvalet till endast kommunala grundskolor och inte fristående grundskolor motiveras av att det utgör huvudmajoritet i Halmstads kommun och bär kommunens yttersta ansvar för skolplatser. Friskolorna är få och för att kunna avgränsa ytterligare görs denna avgränsning. Detta motiveras också av studiens syfte att undersöka implementering i praktiken snarare än att nå bred generalisering till hela Sverige. Studiens ambition är också att kunna nå maximal variation som Esaiasson m.fl. (2024, s. 346) nämner där dessa tre skolor har olika betygsresultat, elevantal och att skolorna är placerade på både områden som ses som socioekonomiskt starka samt socioekonomiskt svaga. Detta för att fånga olika skolmiljöer inom ett gemensamt kommunalt styre och som kan bidra till att synliggöra variationer i implementeringen av reformen.

3.4 Etik

Inför varje intervju informerades respondenterna om reformen Mer tid till lärande (2021) innebörd med konkret förklaring såsom att skolor ska erbjuda alla elever i årskurs 4–9 mer studietid samt utökad lovskola med 25 timmar extra på loven under läsåret. Det nämndes även kort om studiens syfte med intervjuerna där inga tidigare förkunskaper om denna reform krävs utan det betonades att studien vill ha respondentens egna uppfattningar och erfarenheter samt att det inte finns rätt eller fel svar.

Vetenskapsrådet (2002, s. 6–14) nämner fyra huvudkrav; informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet som är utgångspunkten för de etiska övervägandena i denna studie. Utifrån informationskravet så informerades respondenterna om att intervjuerna kommer att användas som empiriskt material. Samtyckeskravet kopplas till att det informerades

om att deltagandet är frivilligt och att respondenterna ska känna sig trygga med att svara på de frågor de vill och hur de vill. Konfidentialitetskravet bekräftas där all medverkan behandlas konfidentiellt och att anonymitet är garanterad. Nyttjandekravet innebär där allt material kommer att raderas efter avslutad studie och endast användas för just denna studies ändamål vilket också har informerats till respondenterna.

3.5 Analysmetod

Att analysera intervjumaterial kräver noggrann tolkning. Thurén (2019, s. 118) påpekar att man är på osäker mark när man analyserar andras upplevelser och känslor eftersom de inte är intersubjektivt testbara och att tolkning av respondenternas upplevelser och känslor sker utifrån forskarens egna upplevelser och känslor. Trots detta är det viktigt att sträva efter så välgrundade tolkningar som möjligt särskilt i syfte för att identifiera återkommande mönster i det kvalitativa materialet. Genom att tolka intervjumaterialet kan forskaren få insikt i respondenternas perspektiv och erfarenheter vilket gör metoden meningsfull i en samhällsvetenskaplig analys.

Efter transkriberingen av ljudfilerna som spelats in i appen Röstmemon på iPhone ska materialet analyseras utifrån kartläggningsmetoden (Esaiasson m.fl. 2024, s. 356). Intervjuguiden kommer att delas in i fyra teman för att på ett mer strukturerat sätt kunna analysera det empiriska materialet. Boréus & Bergström (2018, s. 21) betonar vikten av begreppet *koherent* vilket innebär att en text organiseras i tydliga teman för att underlätta förståelse och analys vilket i sin tur bidrar till en mer effektiv tolkning och presentation av resultatet. Detta bidrar till att förstå det kvalitativa materialet och möjliggör en mer systematisk analys.

Dokumentmaterialet används som ett komplement till intervjuerna och analyseras i relation till dessa för att identifiera reformens intentioner och dess implementering i praktiken.

4 Empiri

Studiens empiriska material som främst består av fem samtalsintervjuer med lärare kommer att presenteras utifrån fyra teman som struktureras utifrån intervjuguiden; lärarnas kännedom om reformen, implementering i praktiken, handlingsutrymme samt organisatoriska förutsättningar. Dessa teman är nära kopplade till studiens frågeställningar och teoretiska ramverk.

Utöver intervjumaterialet kompletteras det med policydokumenten som består av proposition, betänkande, statliga utredningar, myndighetsrapporter samt remissvar. Syftet är att sätta lärarnas erfarenheter i relation till reformens intentioner och de problem som identifierats i tidigare granskningar.

Först presenteras policydokumenten och sedan presenteras de fyra teman med stöd av citat från intervjumaterialet för att tydliggöra respondenternas perspektiv.

4.1 Policydokument

4.1.1 Regeringen (Prop. 2021/22:111)

Regeringen (Prop. 2021/22:111, s. 1, 8, 36) innehåller lagförslag som syftar till att ge elever mer undervisningstid för att stärka skolans kompensatoriska uppdrag och öka behörigheten till gymnasieskolan. Förslagen innebär bland annat att elever i årskurs 4–9 ska erbjudas minst 2 timmar extra studietid per vecka där de kan få stöd med skolarbete såsom läxor. Bakgrunden till propositionen är att omkring 15 procent av eleverna lämnar grundskolan utan gymnasiebehörighet. Propositionen innebär även förändringar i skollagen (SFS 2010:800) där lagändringarna föreslogs att träda i kraft den 1 juli 2022 (Prop. 2021/22:111, s. 7, 24).

Deltagandet i den extra studietiden är frivilligt och verksamheten ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen på den egna skolenheten. Lärarnas roll är central i genomförandet av reformen då den extra studietiden klassas som undervisning och därmed ska ledas av lärare. Detta innebär att lärarna ansvarar för planering, genomförande och uppföljning av verksamheten (Prop. 2021/22:111, s. 1, 36).

Vidare innehåller propositionen förslag om att utöka den skollagsreglerade lovskolan med ytterligare 25 timmar för elever i årskurs 9. Denna utökning riktar sig särskilt till elever som riskerar att inte nå kunskapsmålen och därmed saknar behörighet till gymnasieskolans nationella program.

4.1.2 Utbildningsutskottet (Bet. 2021/22: UbU30)

Utbildningsutskottet (Bet. 2021/22: UbU30) behandlar regeringens proposition om mer tid till lärande, extra studietid och utökad lovskola. Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag och tillstyrker de föreslagna ändringarna i skollagen (SFS 2010:800). Betänkandet innebär att riksdagen rekommenderas att anta lagförslagen vilket bland annat inkluderar att elever i årskurs 4–9 ska erbjudas minst 2 timmar extra studietid per vecka. Den föreslagna lovskolan ska också utökas med ytterligare 25 timmar för elever i årskurs 9. Denna studietid ska vara frivillig, organiseras i anslutning till skoldagen och ledas av lärare.

Ställningstagandet som framhålls i (Bet. 2021/22: UbU30) är att reformen kan bidra till att stärka skolans kompensatoriska uppdrag och öka likvärdigheten genom att ge elever mer tid och stöd i sitt lärande. Det behandlas även andra motioner från riksdagsledamöter där vissa alternativa förslag såsom obligatorisk studietid eller utökning till fler årskurser avslås av utskottet som i stället väljer att stödja regeringens linje.

Samtidigt synliggör (Bet. 2021/22: UbU30) hur olika politiska avgränsningar görs i lagstiftningsprocessen där frågor om omfattning och ansvarsfördelning mellan stat och huvudmän diskuteras.

4.1.3 Skolinspektionen remissvar (2021:3373)

Skolinspektionen (2021:3373, s. 2–3) har i sitt remissvar om Mer tid till lärande (2021) ställt sig positivt till förslagen om införandet av frivillig studietid för årskurs 4–9 och en utökad lovskola för årskurs 9. Dessa insatser bedöms kunna stärka skolans kompensatoriska mål och hjälpa elever med störst behov. Det finns betydande utmaningar som betonas i remissvaret kring hur undervisningstiden används och definieras i praktiken. Behovet av en tydligare definition av vad som räknas som undervisning för att säkerställa att tiden används effektivt till lärande då tid ofta går till aktiviteter såsom traditioner, logistik, städning och schemabrytande aktiviteter som saknar koppling till ämnesplaner men som ändå räknas som undervisningstid. Det finns en risk att gränsen mellan ordinarie undervisning och kompletterande insatser blir otydlig.

Tillgången till kvalificerade lärare är en avgörande faktor som Skolinspektionen (2021:3373, s. 1, 6) lyfter för elevernas möjligheter att nå kunskapsmålen. Enbart mer tid i sig är inte tillräckligt utan kvaliteten i undervisningen och hur tiden används är avgörande. Myndigheten pekar också på att tillsyn visat att undervisningstid i praktiken ofta inte utnyttjas fullt ut till exempel genom att lektioner avslutas i förtid vilket ytterligare understryker betydelsen av effektiv användning av befintlig tid.

4.1.4 Kritiska perspektiv

Reformen har mött kritik där granskningar från Riksrevisionen (2025, s. 5, 62–63), statens arbete för att utbildning ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet där myndigheter saknar rutiner som säkerställer att deras stöd vilar på

vetenskaplig grund. Detta skapar i det långa loppet en betydande risk för att kunskapsunderlag baseras på subjektiva eller ofullständiga sammanställningar av forskning. Dessutom saknas systematiska metoder för att samla in och dokumentera beprövad erfarenhet från lärarkåren vilket innebär att professionens gemensamma kunskap inte tas tillvara i myndigheternas stöd. Riksrevisionen (2025, s. 63) lyfter även problem med otydlig ansvarsfördelning mellan skolmyndigheter vilket försvårar för lärare att orientera sig i hur utbildning och undervisning ska bedrivas samt att det saknas en samlad och lättillgänglig stödplattform för att få tillgång till kunskapsstöd.

Liknande problem förekommer i granskningar från Skolinspektionen (2024, s. 4–5) där ungefär hälften av de 60 granskade skolorna hade brister i sitt arbete om att erbjuda extra studietid. Dessa brister innebär att insatsen inte prioriteras i tillräcklig utsträckning vilket riskerar att påverka skolans likvärdighet negativt. Enligt 1 kap 4§ i skollagen (SFS 2010:800) ska utbildningen vara likvärdig oavsett var i landet man bor och elever ska ges samma möjlighet att nå utbildningens mål. När genomförandet av reformen varierar mellan skolor och inte anpassas efter elevernas behov utmanas likvärdigheten. Vidare saknas i många fall en tydlig koppling mellan insatsen och elevernas faktiska behov. Granskningen visar också att det ofta uppstår praktiska hinder i genomförandet som till exempel krockar med undervisning eller skolskjuts vilket tyder på planeringen inte är tillräckligt förankrad i hela skolans organisation (Skolinspektionen 2024, s. 9).

4.2 Intervjuresultat

4.2.1 Lärarnas kännedom om reformen

Reformen Mer tid till lärande (2021) ligger till grund för regeringen (Prop. 2021/22:111) samt till utbildningsutskottet (Bet. 2021/22: UbU30). Där extra studietid och utökad lovskola lyfts som centrala åtgärder. I yttranden från Skolinspektionen (2021:3373, s. 2–3) betonas också vikten av tydlig implementering och kommunikation av reformen.

Ett centralt resultat i intervjuerna visar att lärarnas kännedom om reformen generellt är mycket begränsad. Flera av lärarna uppger att de knappt känner till reformen som politiskt beslut trots att de arbetar med insatserna som ligger i linje med dess innehåll. P4 beskriver sin kännedom som väldigt begränsad, P2 och P5 beskriver att kännedomen var noll nästan ingenting medan P1 uttrycker att vare sig hen eller kollegorna kände till reformen överhuvudtaget men att en viss information nämnts utifrån vad som står i Skolverket.

Helt ärligt jag vet jätte lite om den men fick höra den första gången att man ska erbjuda läxhjälp, men jag visste inte om det fanns på alla skolor eller om det är under sommaren (P4).

Men den var ju noll då så nej den visste jag inte (P2).

Alltså nästan ingenting (P5).

Ja det här var jätte jätteintressant för jag sa den här till mina kollegor om den här reformen ingen av oss kände till reformen överhuvudtaget så jag var tvungen att kolla upp det däremot så vet jag att man har pratat om på skolan om det här att Skolverket säger att vi behöver ha lovskola och att vi behöver ha läxhjälp och läxhjälp det är den här extra studietiden (P1).

Även informationen om reformen uppges vara begränsad där flera lärare uppger att ingen tydlig information har gjorts. P4 nämner att genom denna undersökning fick reda på reformen medan P1 säger att hen fått veta det senare från en kollega och P3 genom mejl om möjlighet att jobba på lovskola men ingen ytterligare information om själva reformen.

Fick inte någon information fick veta senare från en kollega (P4).

Nej det var det ingen som gjorde det var du (P1).

Alltså varje år kommer de ut med mejl att man kan söka för att jobba på lovskola men ingen information om reformen (P3).

Trots den begränsade kännedomen upplever vissa lärare att reformens innehåll och syfte är tydligt när den väl beskrivs. P2 nämner att beskrivandet av reformen låter tydligt och är självklara grejer medan P4 menar att politiker inte vet hur det ser ut i praktiken och att sådana beslut ser fint ut på papper men att politikerna själva inte varit ute i skolor och sett hur det fungerar. Även P3 och P1 menar att det är inte är så här det ser ut och att just dessa få dagar ska göra att eleven klarar sig från misslyckanden från kanske lågstadiet som hängt efter längre.

Ja så som du beskrev det så var det jättetydligt och jag tänker att det liksom är ju egentligen självklara grejer som borde funnits på plats innan (P2).

Nej alltså nej för att jag tycker inte att politiker vet hur det ser ut i praktiken när de bestämmer ett beslut. Det låter så fint när man skriver det men har de själva varit ute i skolor och sett hur det fungerar i praktiken (P4).

Jag tycker att det är tydliga de säger ju vad som ska införas men så ser det ju inte ut (P3).

(...) om man som elev redan ligger under vill säga i matte eller svenska så finns det inte en chans i världen att de här få dagarna på ett lov ska göra att man klarar sig för det är så stora brister oftast för de här eleverna som går det är inte de som misslyckas på ett prov det är de som har misslyckats sedan kanske mellan och lågstadiet och då tror man att de här få dagarna ska liksom göra att de klarar *skolan* (...) (P1).

4.2.2 Implementering i praktiken

Intervjuerna visar att implementeringen i praktiken varierar mellan skolor där P3 beskriver att lovskola organiseras i direkt anslutning till sommarlovet medan P1 nämner att lovskola organiseras varje lov. När det kommer till extra studietid i form av läxhjälp nämner P4 att läxhjälpen är tillgänglig på eftermiddagarna där eleverna kunde gå efter att de slutat. P5 nämner att läxhjälpen är tillgänglig en timme i veckan och lovskola för de elever som riskerar att bli underkända i kärnämnen.

Detta kan relateras till Skolverkets beskrivningar av hur lovskola och extra studietid kan organiseras där genomförandet varierar mellan skolor (Skolverket 2023 & Skolverket 2026). Även Skolinspektionen (2024, s. 9) lyfter extra studietid ofta organiseras på olika sätt beroende på lokala förutsättningar.

(...) under sommarlovet två veckor (P3).

Ja och det är så att lovskolan det är ju varje lov så har man beror på men kanske en till två eller upp till tre dagar och då brukar de lägga ut och så får vi lärare säga till om vi kan arbeta då och då är det de elever som behöver extra hjälp och som inte når målen framför allt i de grundläggande ämnena då (P1).

Så är det efter skolan finns läxhjälp dock var det inte två timmar utan fram till fyra eller fem på eftermiddagen så vissa elever slutade runt två så kunde de gå dit och vara där fram till fyra fem (...) (P4).

(...) i mellanstadiet en eftermiddag en timme i veckan oss på läxhjälp och då har lovskola för de elever som riskerar att bli underkända i kärnämnen (P5).

Lärarnas roller i genomförandet av reformen varierar. P4 beskriver att de undervisar aktivt medan andra i större utsträckning menar att det fungerar mer som stöd eller övervakning. P3 beskriver lovskola som ett bra tillfälle att få tid med de elever som behöver extra hjälp och P5 menar att det är en bra stöttning för de elever som kanske har ett omprov som ska genomföras.

Alltså eleverna som kom visste vad de skulle göra ofta så var det kanske så här inte så mycket att hjälpa i uppgiften utan mer att stötta, motivera, hålla koll på störningsmoment så att de inte skulle störa andra elever så nästan mer att vakta än att lära (P4).

(...) jag tycker lovskola är ju jättebra man får tid att hjälpa de unga de här barnen som behöver extra hjälp (P3).

Delvis tror jag att det kan ha alltså nå ut till de eleverna som behöver hjälp alltså i och med att det kanske är de som behöver göra till exempel ett omprov om man inte har klarat första gången så får man lite stöttning att plugga och sen nästa vecka kanske man gör omprovet (...) (P5).

Det framkommer också att insatserna inte alltid når alla elever och därav att insatserna inte heller gynnar alla. P4, P2 och P5 menar att de elever som inte ens dyker upp gynnas inte då de inte ens närvarar och att det är elever som är extra duktiga som dyker upp. P1 betonar att elever med NPF diagnos inte gynnas av insatserna då man inte orkar vara kvar efter en lång skoldag och att alla behöver loven till att vila.

Nja alltså jag tror så har man tappat många elever för många som behöver hjälp inte alltid dyker upp (...) (P4).

(...) sen är det ju ofta så att de som behöver det mest det är ju inte de som går dit utan det är de som är extra duktiga och flitiga och som tycker det är kul att sitta över (...) (P2).

Jag tycker att alla alla som deltar gynnas absolut och de som inte gynnas är ju bara de som inte är där (...) (P5).

Nej men jag kan tycka så här NPF elever som har svårt gynnas inte för de orkar inte på eftermiddagarna de gör inte det de som gynnas kanske de som är studiemotiverade men som kanske har ett annat språk som gör att de inte har lyckats på grund av det de kan gynnas för att de kanske orkar på eftermiddagen och få det här extra stödet samma som på lovskolan att det blir lugnt att de får liksom väldigt mycket hjälp i två till tre dagar så kan det säkert gynnas men jag tror inte för dem som misslyckas som har en NPF för de orkar inte och de behöver sina lov det behöver alla men kanske framför allt de som tycker att det är jobbigt i skolan med allt stök och sådant de behöver ha man då ett påsklov så behöver de absolut ta det lugnt och då ska de in i skolan ändå ett par dagar utav det här (P1).

4.2.3 Handlingsutrymme

I intervjuerna framträder en varierad bild av lärarnas handlingsutrymme i genomförandet av reformen. P4 och P3 beskriver ett relativt stort utrymme att påverka undervisningens innehåll och genomförande medan P2 upplever att handlingsutrymmet är begränsat.

Variationer i handlingsutrymme kan även kopplas till vad som lyfts i Riksrevisionen (2025, s. 63) där det framgår att stöd och styrning från statligt håll inte alltid når ut tydligt till verksamheten.

Ja jag anpassar allt lite utifrån hur jag tycker det ska vara för att täcka så mycket som möjligt, man får läsa av eleverna för att hjälpa (...) (P4).

Okej mm ja jag är ju jag påverkar om undervisningen det är jag som undervisar och det är därför jätteviktigt att vara tydlig och skapa bra relation och se till så att de förstår och lyssnar (...) (P3).

Egentligen ingenting nej nej jag kan ju inte påverka någonting utan det ligger ju alltid på samma dagar och läxhjälpen där kan ju inte heller påverka så mycket för att vi har två dagar har vi konferens och sen en fredag vill de inte gå på läxhjälp (...) (P2).

En annan dimension av handlingsutrymmet handlar om i vilken grad riktlinjer behövs tolkas. P4 beskriver att hen i praktiken behöver göra egna tolkningar medan P1 och P2 menar att styrningen blivit tydligare samt att man inte behöver göra tolkningar utöver det vanliga.

Alltså ja jag måste göra en tolkning på vad som ska göras utifrån eleverna (P4).

Nej inte mer än att det är jag som väljer vad eleven ska göra ofta är det så men nej (P1).

Ja men inte tidigare då alltså upplevde ju att det var så utan då fick ju liksom ville vi erbjuda läxhjälp så fick vi ta tag i det själva liksom medan nu så känns det mer liksom uppstyrt och alltså strukturerat (...) (P2).

Om det finns tydliga ramar eller om mycket lämnas till lärarna beskrivs det från flera att det är tydliga ramar. P3 och P1 beskriver att deras arbete och samarbetet med andra kollegor fungerar bra medan P4 menar på att med en stabil skolledning så fungerar det bra.

Alltså det är ganska tydlig vi frågade rätt mycket hjälp och de vill att vi alla jobbar på ett arbetssätt alltså att alla jobbar på det sättet så det händer oftast att alla jobbar samma (P3).

Nej men alltså målet är ju att få dem att klara ett visst ämne till exempel så att jag tänker att i själva arbetet som görs den dagen det är ju både upp till eleven och till personalen på plats att vad ska vi göra för att hjälpa dig vad känner du att du behöver hjälp med så att det är ju ganska fritt under de dagarna men vi har ju ändå det här målet att nå det är ju inte så att vi sitter och ritar på lektionen utan liksom vi vet ju vad vill vi nå och hur kan jag hjälpa eleven dit det är ett samarbete (P1).

Om skolledningen är stabil så brukar det bli bra neråt så om grunden finns så funkar allt annat också och organiseras rätt oftast funkar det bra (P4).

4.2.4 Organisatoriska förutsättningar

Lärarnas beskrivningar av de organisatoriska förutsättningarna visar på både möjligheter och begränsningar i genomförandet av reformen. P3 lyfter att vissa

grundläggande strukturer finns på plats såsom lokaler och material men att extra personal hade behövts och detta betonar även P4 och P1 om att brister i personal och resurser påverkar arbetet.

Ja jag tycker vi får bra förutsättningar såsom läromedel stöd tips på vad vi kan genomföra. Vi har ju lokaler så vi har mycket lokaler som helst och tid tycker jag ändå att vi har men det kan vara stressigt såklart det hade varit bra med att ha mer personal med tanke på att det är många barn som behöver extra stöd så det hade varit bra att ha fler lärare i klassrummet (P3).

Det finns böcker men det är begränsat det är mycket lärarna själva som måste få in böcker då många böcker som är lite äldre men barnen har annars egna datorer. Men personal nej man vill inte vara där och det var svårt att få lärare att räcka till då man har möten och andra arbetsuppgifter (P4).

Om man tänker så här om reformen bara är till för studiestöd och lovskola så finns de det men om man tänker resurstid i skolan under själva skoltid att hjälpa de här eleverna så absolut inte när jag började här så var vi åttiofem personal 2014 på den här skolan och vi är nere i sextio nu med samma antal elever så att vi har ingen extra resurs vi har ingen extra personal vi har inga assistenter eller någonting och det kommer bli ännu värre till hösten så att det motsätter sig att om de om man har en reform för att man vill hjälpa eleverna men sen så drar kommunen undan alla benen för man har sparkrav för det är ju det. Det handlar om mycket personal i skolan så jag kan ge de här extra eleverna vi har ju en hel del som kommer från andra länder här som faktiskt inte har svenskan och vi har ju alltså vi har inte någon klass för nyanlända vi har inte SVA alltså svenska för de som har ett annat hemspråk det har vi inte heller utan de integreras till en klass på gott och ont det kan vara bra men då kanske man hade behövt en extra resurs som faktiskt stöttar dem mer nu finns inte det så att vad som gör en irriterad är att man lägger liksom personalen på loven eller på efter skoltid där de är jättetrötta redan då och då ställer man upp men absolut inte gör man det under skoltid när de verkligen hade behövt och mindre grupper (P1).

Däremot framträder det i intervjuerna att samarbetet med skolledningen är lite varierad. P3 och P1 säger att samarbetet med andra kollegor fungerar bra och att rektorerna är hjälpsamma om det skulle uppstå något men i helhet att det är ett gott samarbete. P5 och P4 däremot menar att det inte finns en tydlig kommunikation eller ett tydligt samarbete förutom att man schemalägger för att det ska finnas tid för läxhjälp.

Alltså mellan lärare och annan personal så går det ju väldigt bra och alla vet ju vad man förväntar sig så den biten är bra sen rektorer alltså de är ju uppe om det skulle vara är något så löser ju de det de är ju inte så jätte inblandade alltså att komma ner och hjälpa till eller så men om jag behöver hjälp så är de hjälpsamma (P3).

Ja men det fungerar bra alltså skolan har liksom goda intentioner att genomföra det här så att och då är det liksom då kan det vara ganska gott om personal på de här dagarna att det är flera lärare som ställer upp liksom och det är lugnt så att den delen funkar och även på om man säger på studiestöd efter skolan så funkar det bra (P1).

Ja jag har nog inte riktigt sett något tydligt samarbete där mellan skolledning och lärare just när det gäller läxhjälpen mer än att de har schemalagt tillsammans och så där och ser till att det finns tid för läxhjälp (P5).

Mmm alltså jag tror inte det finns så mycket kommunikation utan man ska dit till läxhjälpen och vara där sen så kanske man har kontakt med andra kollegor (P4).

5 Analys

Syftet med denna studie är att undersöka hur reformen från utbildningsdepartementet (SOU 2021:30) implementeras i skolans praktik med särskilt fokus på lärarnas uppfattningar och erfarenheter. Analysen kommer att delas upp i två teman som är kopplade till studiens två frågeställningar för att tydligt kunna analysera studiens empiriska material och besvara frågeställningarna.

5.1 Lärares uppfattningar av implementeringen: ett glapp mellan policy och praktik

Ett centralt resultat i studien är att det finns ett tydligt glapp mellan reformens intentioner och dess praktiska genomförande. Trots att reformen tillsammans med (Prop. 2021/22:111) och (Bet. 2021/22: UbU30) formulerar tydliga mål om att stärka likvärdigheten genom ökad undervisningstid visar empirin att lärarnas kännedom om reformen är mycket begränsad. Detta kan förstås enligt Hill (2007, s. 15) genom synen på policy som en dynamisk process snarare än ett statiskt beslut där policy formas och omformas kontinuerligt när den rör sig genom olika nivåer i styrkedjan. Detta indikerar att reformens politiska nivå och dess praktiska nivå är svagt sammankopplade då empirin visar att överföringen är bristande vilket blir tydligt i lärarnas mycket begränsade kännedom om reformen.

Detta kan analyseras utifrån Hill (2007, s. 226–227) som nämner den lodräta dimensionen av policyprocessen där en förskjutning sker från nationell nivå till lokal praktik där reformens innehåll inte överförs effektivt vilket tyder på brister i kommunikation, styrning och samordning. Detta illustrerar ett tydligt implementeringsgap där reformens intentioner inte når lärarna som tydlig policy.

Vidare kan detta analyseras enligt Hertting (2023, s. 242–243) som lyfter att ju fler faser en policy passerar desto större är risken att dess ursprungliga innebörd förändras. Reformen uppfattas inte som en sammanhållen policy utan omtolkas och anpassas i varje fas. Lärarna nämner lovskola och läxhjälp som separata insatser snarare än delar av en övergripande reform. Detta innebär att reformens ursprungliga intentioner riskerar att fragmenteras och förlora sin politiska innebörd i implementeringsprocessen.

Detta ligger i linje med Weimer & Vining (2017, s. 26) som betonar *adoption* där lärarna själva måste navigera i politiska arenor då reformens intentioner inte effektivt kommunicerats.

Utifrån Durlak & DuPre (2008, s. 336) kan det också kopplas till brister i faktorer som *skill* och *proficiency* där lärarnas kunskap om reformen är låg. Även *self-efficacy* kan kopplas då osäkerheten kring reformens syfte kan påverka lärarnas

upplevelse av att kunna genomföra den effektivt. Oavsett ifall lärarna uppfattar reformens intentioner som rimliga problematiserar lärarna genomförbarheten och ifrågasätter antagandet att mer tid automatiskt leder till bättre resultat. Detta bekräftar Skolinspektionen (2021:3373, s. 1, 6) som framhåller att kvaliteten i undervisningen är avgörande och inte enbart kvantiteten.

Sammanfattningsvis visar analysen att reformen genomgår en betydande omformning i implementeringsprocessen. Policy framträder inte som en tydlig styrning uppifrån utan något som förändras gradvis genom tolkningar och organisatoriska praktiker vilket resulterar i ett tydligt glapp mellan policy och praktik.

5.2 Handlingsutrymme och organisatoriska förutsättningar: variation i implementering

Empirin visar att implementeringen skiljer sig åt i hur extra studietid och lovskola organiseras vilket kan förstås genom Hill (2007, s. 234) vågräta dimensionen där lokala aktörer samspelar och formar policy i praktiken. Variationerna tyder på att reformen inte är strikt styrd utan lämnar stort utrymme för lokal anpassning.

Detta kan tolkas på två sätt, först så möjliggörs en flexibilitet och anpassning till lokala behov vilket är i linje med tanken bakom reformen, å andra sidan kan det innebära en risk för ojämlig implementering vilket Skolinspektionen (2024, s. 9) och Riksrevisionen (2025, s. 63) pekar på som ett problem. När styrningen är otydlig blir utfallet beroende av lokala resurser och prioriteringar vilket kan motverka likvärdighet.

Tummers & Bekkers (2014, s. 16, 20) menar på att resurser, tid och pengar som är begränsade tvingar tjänstemän att behöva prioritera vad som ska tillämpas och att dess handlingsutrymme spelar en stor roll i tjänstepersoners vilja att implementera reformer. Durlak & DuPre (2008, s. 336) menar också på att viktiga faktorer såsom *funding* såsom pengar till personal är avgörande för en framgångsrik implementering. Brist på detta tvingar lärarna att prioritera mellan uppgifter vilket i sin tur påverkar reformens utfall. Enligt Lipsky (2010, s. 3–4) är detta typiskt för närbyråkrater vars arbete sker under förhållanden av begränsade resurser, otydliga mål och motstridiga krav. Handlingsutrymmet blir särskilt betydelsefullt när riktlinjer är otydliga vilket också framgår i empirin.

Detta kan kopplas till Durlak & DuPre (2008, s. 327, 330, 336) som betonar att implementeringens kvalitet är beroende av olika faktorer såsom organisatoriskt stöd och resurstillgång. När dessa saknas försämras möjligheterna att genomföra reformen effektivt. Detta förstärks av Skolverket (2026, s. 3, 7) och Pisa (2022, s. 6, 62) som pekar på strukturella utmaningar i skolsystemet. Reformen implementeras därmed i en kontext som redan är pressad vilket påverkar utfallet.

Sammanfattningsvis visar analysen att implementeringen av reformen i hög grad formas av samspelet mellan handlingsutrymme och organisatoriska förutsättningar. Lärare fungerar som centrala aktörer i policyprocessen där deras

tolkningar och prioriteringar avgör hur reformen realiseras. Detta innebär att policyutfall inte kan förstås som en direkt konsekvens av politiska beslut utan som resultatet av en komplex process där struktur och aktör samverkar.

6 Slutsats och diskussion

Syftet med denna studie har varit att undersöka hur reformen Mer tid till lärande (2021) implementeras i grundskolans praktik med särskilt fokus på lärares uppfattningar och erfarenheter. Genom att analysera intervjuer i relation till policydokument och teoretiska perspektiv framträder en tydlig bild av ett implementeringsgap mellan policy och praktik.

Utifrån studiens två frågeställningar kan det konstateras att lärarna uppfattar implementeringen som svagt förankrad i verksamheten. Samtidigt visar analysen att lärarnas handlingsutrymme och de organisatoriska förutsättningarna är avgörande för hur reformen omsätts i praktiken. Dessa dimensioner samverkar; bristande styrning och otydliga riktlinjer ökar behovet av lokala tolkningar medan begränsade resurser samtidigt minskar möjligheterna att genomföra reformen i linje med dess intentioner.

Resultaten bekräftar centrala insikter från tidigare forskning. I linje med Hertting (2023, s. 233–234) och Lane (1983, 20, 28, 37) visar studien att policy inte implementeras linjärt utan förändras genom tolkningar och anpassningar i olika led av styrkedjan och att intentionerna troligen inte kommer att se ut som i utfallet av reformen. Att lärarna i stor utsträckning saknar kännedom om reformen som politiskt beslut men ändå arbetar med dess innehåll illustrerar hur policy kan institutionaliseras i praktiken utan att vara explicit medveten. Vidare stödjer resultaten Durlak & DuPre (2008, s. 336) som betonar att implementeringens kvalitet är beroende av olika faktorer som i denna studie framstår som bristfälliga. Chang & Brewer (2022, s. 14) menar att bristen på resurser och otydliga riktlinjer får närbyråkrater att behöva prioritera mellan uppgifter för att på så sätt hantera arbetsbelastningen så kallat *organizational cheating*. I linje med detta visar även Huss (2023) att man borde satsa på den verksamhet man har för att kunna få bort behovet att behöva ha lovskola. Vilket kan förstås på att insatsernas genomslag inte hamnar där den borde hamna och prioriteras. Detta problem förstärks även i den svenska skoldebatten där Engelhart (2026) betonar att skolor behöver de resurser som krävs för att det inte i slutändan ska drabba elever där konsekvenser från otillräckliga resurser blir sämre skolresultat och högre frånvaro som i sin tur leder till att färre inte blir behöriga till gymnasieskolor.

Studien bekräftar Lipsky (2010, s. 3–4) teori om närbyråkrater. Lärarna fungerar som centrala implementeringsaktörer som genom sitt handlingsutrymme i praktiken formar reformens innehåll. I likhet med Tummers & Bekkers (2014, s. 16, 20) samt May & Winter (2009, s. 453, 455) visar resultaten att lärarnas egna prioriteringar och tolkningar ofta väger tyngre än formella styrsignaler särskilt i kontext där resurser är begränsade och riktlinjer otydliga. Samtidigt framkommer det att lärarna problematiserar att mer undervisningstid skulle automatiskt leda till

bättre resultat i skolan vilket ligger i linje med remissvaret från Skolinspektionen (2021:3373, s. 1, 6).

Studien kan även med hjälp av Hill (2007, s. 226–227, 232–234) två dimensioner i policyprocessen se att det finns till viss del ett samarbete mellan aktörerna i den vågräta dimensionen om att planera och utföra insatserna men att intentionerna på den nationella nivån inte har nått lärarna längst ner i styrkedjan utifrån den lodräta dimensionen. Rothstein (1987, s. 21) betonar att det är viktigt med hur mötet mellan byråkrater och medborgare uppstår och att det inte bara är viktigt att förstå att beslut genomförs utan hur den genomförs vilket i sin tur påverkar lärarnas förtroende för systemet.

En central slutsats är att reformen endast delvis kan betraktas som framgångsrik. Å ena sidan uppfattas intentionerna som rimliga och i linje med skolans kompensatoriska uppdrag där extra studietid och lovskola i vissa fall utgör värdefulla stödinsatser. Å andra sidan framträder tydliga strukturella begränsningar. Brist på personal, tid och organisatoriskt stöd innebär att insatserna ofta genomförs under pressade förhållanden. Lärarna beskriver exempelvis hur stödinsatser läggs utanför ordinarie skoltid trots att elevers behov ofta är störst under skoldagen. Detta speglar en återkommande problematik i implementeringsforskning där politiska ambitioner inte möts av tillräckliga resurser.

Vidare visar studien att insatserna inte alltid når de elever som har störst behov vilket begränsar reformens bidrag till ökad likvärdighet. I vissa fall finns snarare en risk att ojämlikheter förstärks vilket står i kontrast med reformens intentioner.

Studien har vissa begränsningar som bör beaktas. För det första bygger analysen på ett relativt litet urval av fem lärare från en och samma kommun vilket begränsar generaliserbarheten. För det andra fokuserar studien enbart på lärarperspektivet, inkludering av andra aktörer såsom elever, skolledare, rektorer eller vårdnadshavare hade kunnat bidra till en mer heltäckande förståelse av implementeringen.

Utifrån dessa begränsningar finns flera möjliga vägar för framtida forskning. Dels behövs studier med större och mer varierande urval och studier som inkluderar flera av aktörsperspektiven. Vidare vore det värdefullt med mer systematiska analyser av sambandet mellan resurstilldelning och implementeringskvalitet för att bättre förstå varför vissa reformer får större genomslag än andra.

Sammanfattningsvis visar studien att implementeringen av Mer tid till lärande (2021) har ett tydligt glapp mellan policy och praktik. Reformens utfall formas i hög grad av organisatoriska förutsättningar och lärarnas handlingsutrymme vilket leder till variation i genomförandet. Trots goda intentioner begränsas reformens genomslag av bristande resurser, otydlig styrning och svårigheter att nå rätt målgrupper. Detta understryker en central insikt inom implementeringsforskning att politiska beslut kan inte förstås isolerat från de organisatoriska och professionella sammanhang där de omsätts i praktiken. För att reformer ska få genomslag krävs inte bara tydliga mål utan också tillräckliga resurser, fungerande styrning och en realistisk förståelse av implementeringskontexten.

Studien har därmed besvarat sina frågeställningar genom att visa hur lärarna uppfattar implementeringen som svagt förankrad samt hur handlingsutrymme och organisatoriska förutsättningar formar reformens genomförande i praktiken.

7 Referenser

Betänkande 2021/22: UbU30. *Mer tid till lärande, extra studietid och utökad lovskola.*

Boréus, K., Bergström, G. (red.). (2018). *Textens mening och makt*. 4. uppl. Studentlitteratur.

Chang, A., Brewer, G.A. (2022). Street-Level bureaucracy in public administration: A systematic literature review. *Routledge* 25(11): s. 1–21. https://www.researchgate.net/publication/360201741_Street-Level_bureaucracy_in_public_administration_A_systematic_literature_review (Hämtad 2026-05-9).

Durlak, J.A., DuPre, E.P. (2008). Implementation Matters: A review of research on the influence of implementation on program outcomes and the factors affecting implementation. *American Journal of Community Psychology*. 41(3–4): s. 327–350. https://www.researchgate.net/publication/5529147_Implementation_Matters_A_Review_of_Research_on_the_Influence_of_Implementation_on_Program_Outcomes_and_the_Factors_Affecting_Implementation (Hämtad 2026-04-26).

Engelhart, M. (2026). ”Dokumentera skillnaderna mellan behov och resurser”. *Vi Lärare*. <https://www.vilarare.se/nyheter/vi-larare-debatt/dokumentera-skillnaderna-mellan-behov-och-resurser/> (Hämtad 2026-04-28).

Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H., Sundell, A., Towns, A., Wängnerud, L. (2024). *Metodpraktikan*. 6. uppl. Norstedts Juridik.

Hertting, N. (2023). *Implementering: perspektiv och mekanismer*. I Dahlström, C. (red.). *Politik som organisation*. 7. uppl. Studentlitteratur, s. 233–259.

Hill, M. (2007). *Policyprocessen*. Liber

Huss, J. (2023). Brister i lovskola: ”Stor grupp blir inte hjälpt”. *Vi Lärare*. <https://www.vilarare.se/nyheter/lovskola/brister-i-lovskola-stor-grupp-blir-inte-hjalpt/> (Hämtad 2026-04-28).

Lane, J.E. (1983). The concept of Implementation. *Platform & workflow by OJS/PKP* 86(1): s. 17–40. <https://journals.lub.lu.se/st/article/view/3298> (Hämtad 2026-05-11).

Lipsky, M. (2010). *Street-level bureaucracy: Dilemmas of the Individual in Public Services*. Russell Sage Foundation.

May, P.J., Winter, S.C. (2009). Politicians, Managers, and Street-Level Bureaucrats: Influences on Policy Implementation. *Journal of Public Administration Research and Theory* 19(3): s. 453–476. <https://selc.wordpress.ncsu.edu/files/2013/03/Politicians-Managers-and-Street-Level-Bureaucrats-Influences-on-Policy-Implementation.pdf> (Hämtad 2026-05-10).

Pisa (2022). *15-åringars kunskaper i matematik, läsförståelse och naturvetenskap*. <https://www.skolverket.se/getFile?file=12177> (Hämtad 2026-04-15).

Proposition 2021/22:111. *Mer tid till lärande – extra studietid och utökad lovskola*.

Riksrevisionen 2025:31. *Utbildning på vetenskaplig grund: otillräckliga insatser för att stödja skolan med kunskap*.

Rothstein, B. (1987). Välfärdsstat, implementering och legitimitet. *Plattform & workflow* by OJS/PKP 90(1): s. 21–37. <https://journals.lub.lu.se/st/article/view/3393> (Hämtad 2026-05-11).

SFS 2010:800. *Skollagen*.

Skolinspektionen 2021:3373. *Yttrande över Kampen om tiden – mer tid till lärande (SOU 2021:30)*.

Skolinspektionen. (2024). *Extra studietid i årskurserna 4–9*. <https://www.skolinspektionen.se/globalassets/02-beslut-rapporter-stat/granskningsrapporter/ovriga-publikationer/2024/tt-extra-studietid/rapport-tt-extra-studietid.pdf> (Hämtad 2026-04-15).

Skolverket. (2026). *Skolverkets bedömning av läget i skolväsendet 2026*. Rapport 2026:5. <https://www.skolverket.se/getFile?file=13390> (Hämtad 2026-04-15).

Skolverket (2026). *Lovskola*. <https://www.skolverket.se/styrning-och-ansvar/regler-och-ansvar/ansvar-i-skolfragor/lovskola> (Hämtad 2026-04-17).

Skolverket (2026). *Statsbidrag för lovskola 2026*. <https://www.skolverket.se/styrning-och-ansvar/statsbidrag/hitta-statsbidrag/statsbidrag-for-lovskola-2026> (Hämtad 2026-04-18).

Skolverket. (2023). *Lovskola i grundskolan: En uppföljning av läsåret 2022/23*. Rapport 2023:16. <https://www.skolverket.se/getFile?file=12274> (Hämtad 2026-04-18).

SOU 2021:30. Utbildningsdepartementet. *Kampen om tiden – mer tid till lärande*.

Thurén, T. (2019). *Vetenskapsteori för nybörjare*. 3. uppl. Liber

Tummers, L., Bekkers, V. (2014). Policy implementation, street-level bureaucracy and the importance of discretion. *Public management Review* 16(4): s. 527–547).

https://www.researchgate.net/publication/244772347_Policy_Implementation_Street-level_Bureaucracy_and_the_Importance_of_Discretion (Hämtad 2026-05-10).

Vetenskapsrådet. (2002). *Forskningsetiska principer: inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*.

https://www.vr.se/download/18.68c009f71769c7698a41df/1610103120390/Forskningsetiska_principer_VR_2002.pdf (Hämtad 2026-05-02).

Weimer, D.L., Vining, A.R. (2017). *Policy analysis: concepts and practice*. 6. uppl. Routledge.

7.1 Intervjupersoner

P1, Högre betygsresultat, större elevantal, socioekonomiskt starkt område

P2, Högre betygsresultat, större elevantal, socioekonomiskt starkt område

P3, Högre betygsresultat, större elevantal, socioekonomiskt svagt område

P4, Lägre betygsresultat, färre elevantal, socioekonomiskt svagt område

P5, Lägre betygsresultat, färre elevantal, socioekonomiskt svagt område

8 Appendix

Intervjuguide

Bakgrundsfrågor

Syftet med dessa frågor är att skapa en bild av lärarens kontext och roll.

1. Kan du kort beskriva din yrkesroll och hur länge du har arbetat som lärare?
2. Vilka årskurser och ämnen undervisar du i?
3. Hur ser en vanlig arbetsvecka ut för dig?

Kännedom om reformen SOU 2021:30

Fokus på att undersöka hur reformen uppfattas och förstås.

1. Hur skulle du beskriva din kännedom om reformen om mer studietid och utökad lovskola?
2. Hur informerades du om reformen när den infördes?
3. Upplever du att reformens syfte och intentioner är tydliga?

Implementering i praktiken

Hur reformen faktiskt genomförs i skolvardagen.

1. Hur har extra studietid/lovskola organiserats på skolan?
2. Hur ser din roll ut i genomförandet av dessa insatser?
3. På vilket sätt påverkar reformen din undervisning och arbetsvardag?
4. Upplever du att genomförandet motsvarar intentionerna i reformen?

Handlingsutrymme (koppling till Lipsky)

Här undersöks lärarens handlingsutrymme och tolkning.

1. I vilken utsträckning upplever du att du själv kan påverka hur insatsen genomförs?
2. Gör du egna anpassningar i hur studietid eller stöd organiseras? Om ja, hur?
3. Finns det situationer där du behöver tolka riktlinjer eller fatta egna beslut i genomförandet?
4. Upplever du att det finns tydliga ramar eller lämnas mycket åt den enskilda läraren?

Organisatoriska förutsättningar

Fokus på strukturer, resurser och stöd.

1. Hur skulle du beskriva de organisatoriska förutsättningarna för att genomföra reformen på skolan?
2. Finns det tillräckliga resurser (tid, personal, lokaler)?
3. Hur fungerar samarbetet mellan lärare, skolläda och övrig personal i genomförandet?
4. Vilka hinder ser du i arbetet med reformen?

Effekter och upplevd betydelse

Syftar till att fånga lärarnas bedömning av reformens effekt.

1. Upplever du att extra studietid/lovskola gör skillnad för elevernas lärande?
2. Vilka elever gynnas respektive gynnas inte av insatsen enligt din erfarenhet?
3. Finns det något i reformen som fungerar särskilt bra eller särskilt dåligt?

Policy i praktiken (koppling till Hill)

Här knyts implementering till policyprocessen.

1. Upplever du att det finns en skillnad mellan politiska beslut och hur arbetet ser ut i praktiken?
2. Hur tycker du att nationella beslut påverkar ditt arbete i klassrummet?
3. Vad händer enligt din erfarenhet när en reform ska omsättas från beslut till praktik?

Avslutande frågor

1. Finns det något du vill lägga till kring reformen som inte tagits upp?
2. Är det något annat du vill tillägga som är viktigt och som inte har tagits upp?